Vlaams Parlement

stuk **2423** (2013-2014) – Nr. 6
ingediend op 3 april 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid en tot opheffing van diverse andere bepalingen

Verslag

Commissie voor Economie,
Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door mevrouw Güler Turan en de heer Matthias Diependaele

verzendcode: ECO

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:
de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Peter Van Rompuy;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de dames Annick De Ridder, Goedele Vermeiren;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:
de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Koen Van den Heuvel;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Jan Penris;
de heer Egbert Lachaert, mevrouw Fientje Moerman;
mevrouw Kathleen Deckx, de heer Jurgen Vanlerberghe;
de dames Vera Celis, Helga Stevens;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:
2423 (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3: Motie houdende raadpleging Raad van State
– Nr. 4: Advies van de Raad van State
– Nr. 5: Verslag over hoorzittingen

INHOUD

I. Toelichting door mevrouw Ingrid Lieten, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding..... 4
II. Algemene bespreking 4
III. Raadpleging van de Raad van State 12
IV. Voortzetting van de algemene bespreking..... 12
V. Artikelsgewijze bespreking 15
VI. Eindstemming 16
Gebruikte afkortingen 17

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie besprak dit ontwerp van decreet op haar vergaderingen van 20 februari, 13 en 27 maart 2014. Op 20 en 26 februari en op 13 maart 2014 werden er hoorzittingen georganiseerd (*Parl.St.* Vl.Parl. 2013-14, nr. 2423/5).

I. TOELICHTING DOOR MEVROUW INGRID LIETEN, VLAAMS MINISTER VAN INNOVATIE, OVERHEIDSINVESTERINGEN, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

Minister *Ingrid Lieten* licht de doelstellingen van het ontwerp van decreet toe. Ten eerste is dat het samenbrengen van de decretale basis voor instellingen van het beleidsveld Wetenschaps- en Innovatiebeleid in een enkel decreet; ten tweede het uniformiseren van de bepalingen in verband met de evaluatie van de W&I-instellingen en in verband met de inhoud van convenanten en beheersovereenkomsten; ten derde het consistenter maken van de terminologie, zowel intern als in relatie tot andere decreten; ten vierde het opnemen in het decreet van een aantal nieuwe generieke bepalingen in verband met de evenwichtige participatie van mannen en vrouwen in advies- en bestuursorganen en in verband met het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie; ten vijfde het decretaal verankeren van de innovatiecentra, wat kan zorgen voor een continuïteit van de financiering; ten zesde opnemen van een nieuwe financieringsstructuur voor innovatie-instellingen, namelijk de strategische innovatieplatformen (SIP's); ten zevende het invoegen van een nieuwe titel Wetenschapscommunicatie en structurele partners, waarin de hoofdlijnen van het beleid wetenschapscommunicatie en de betrokken instellingen worden geregeld; ten achtste het bijsturen van de samenstelling van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI); en ten slotte het opheffen in andere decreten van een aantal bepalingen betreffende de W&I-instellingen die nu in het W&I-decreet worden opgenomen.

De W&I-instrumenten die nu reeds in het W&I-decreet vervat zitten, zijn het IWT, het FWO-Vlaanderen, de SOC's, de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB), FTI, Flanders District of Creativity, het VLIZ, IOF, BOF, de expertisecellen en het postinitieel onderwijs. De instrumenten die nu naar het ontwerp van decreet overgeplaatst worden, zijn de Herculesstichting, de interface-activiteiten, het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand (VABB), het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring (ECOOM) en de steunpunten beleidsrelevant onderzoek. De bepalingen uit andere decreten worden in het voorliggende ontwerp van decreet ingevoegd. Het gaat om een vorm van codificatie.

Echt nieuw in dit ontwerp van decreet zijn dus de structurele verankering van de innovatiecentra en een nieuw financieringsmechanisme op basis van de ervaringen met de strategische innovatieplatformen.

II. ALGEMENE BESPREKING

De heer *Lode Vereeck* geeft eerst een algemene appreciatie. Er zijn heel wat doelstellingen. Een aantal zijn erop gericht meer consistentie te brengen in de decretale bepalingen van het domein wetenschap en innovatie. Alle bepalingen zouden geïntegreerd worden in één overkoepelend decreet waarvoor één evaluatieprocedure, uniforme voorwaarden enzovoort zouden gelden. Daarmee kan het lid instemmen.

Sommige bepalingen wekken minder enthousiasme. Het ontwerp van decreet komt ook heel laat in de legislatuur. Er werden al grote plannen gemaakt maar daaraan is amper actie gekoppeld. De verankering van het beleid inzake wetenschap en communicatie is ingeschreven, waar de heer Vereeck liever een concreet sterk gevoerd beleid ter zake had gezien. Biedt het vooropgestelde kader voor de nieuwe generieke structuur wel een

antwoord op de bestaande noden? Zelfs al volstaan de lichte structuren niet altijd in de bestaande vorm, het lid stelt in vraag of men wel moet vasthouden aan generieke structuren en niet veeleer meer op maat moet gaan financieren. Daarover ontbreekt nog elk debat. Zowel SERV als Voka sturen in die richting. Onlogisch vindt het lid dat het advies van de VRWI is gevraagd met betrekking tot de SIP's na het advies over de decretale verankering.

Om de innovatiecentra continuïteit te bieden, worden ze decretaal verankerd. Begin van de legislatuur werd nog bespaard op de centra, met het vertrek van een aantal adviseurs tot gevolg, samen met hun expertise. Het inzicht rond de continuïteit was toen ver zoek, oppert het lid.

Er wordt ook gemorreld aan de samenstelling van de raad van bestuur van het IWT. Minister en regering gaan loodrecht in tegen het advies van IWT, VRWI, SERV, en de vaststelling van het onevenwicht in de samenstelling van de raden van bestuur die is aangekaart door alle sprekers op de hoorzittingen.

Berichtgeving in De Tijd van 21 januari 2014 laat veronderstellen dat ook de coalitiepartners niet warm lopen voor het decreet. Een van hen stelt zelfs dat de minister niet aan de kern van de problemen raakt, maar in 'ideetjes' blijft steken. Het innovatiebeleid lost voor de heer Vereeck de verwachtingen die aan het begin van de legislatuur zijn gewekt absoluut niet in. De ambitie is nog slechts een paar jaartjes volgehouden. Eerlijkere communicatie had een positievere evaluatie mogelijk gemaakt, stelt het lid.

De Inspectie van Financiën formuleerde een aantal opmerkingen betreffende het voorontwerp. Zo zou het moeilijk worden om het overzicht te behouden omdat er intussen in het W&I-decreet heel wat instellingen, onderzoekscentra en initiatieven zijn verzameld. Er wordt afgesloten met een voorwaardelijk gunstig advies. De tweede van de drie voorwaarden richt zich op de omvang van bepaalde raden van bestuur in het W&I-landschap. Er wordt gevraagd om bepalingen op te nemen die een maximum aantal bestuurders vastleggen om de raden werkbaar te houden. Daar wordt niet op ingegaan, met als gevolg een negatief oordeel. Nochtans vindt ook de heer Vereeck, op basis van cijfers die eerder al zijn opgevraagd, dat er wel heel veel mensen in die raden zitting hebben en dat kost een pak geld, maar doet ook vragen rijzen bij de werkbaarheid.

Het begrotingsakkoord met betrekking tot het voorontwerp, dat door minister Muyters is verleend op 22 november 2013, kwam tot stand op uitdrukkelijke voorwaarde dat de budgettaire weerslag van het ontwerp van decreet – en dus ook van de SIP's – wordt opgevangen binnen de marges van de beschikbare kredieten W&I. Tweede voorwaarde luidt dat de minister erop toeziet dat de raden van bestuur een werkbaar aantal leden tellen. De minister van Begroting en Financiën houdt doorgaans het been stijf. Hoe zal de minister dus toezien op die werkbaarheid van de raden van bestuur? Zijn er concrete initiatieven vooropgesteld om dat te doen?

Het ontwerp van decreet voorziet in decretale verankering van de innovatiecentra via vijfjaarlijkse convenants om continuïteit te garanderen. De centra leveren goed werk en continuïteit is belangrijk. Dat heeft voor het lid echter vooral te maken met structurele financiering, die losstaat van decretale verankering. Het decreet stipuleert evenwel dat de Vlaamse Regering jaarlijks een subsidie ter beschikking stelt van elk van de innovatiecentra. Die jaarlijkse financiering is dan ook de belangrijkste factor en decretale verankering is overbodig, stelt het lid.

Dat de eerder gevolgde werkwijze artificieel was, waarbij de innovatiecentra reageren op een vierjaarlijkse oproep van het IWT, volgt het lid wel als redenering. Een alternatief voor de decretale verankering ziet hij in het inbedden van de innovatiecentra als provinciale units in het IWT. De VRWI zag dat als voorkeurscenario en is er voorstander van om ze juridisch en organisatorisch daar onder te brengen en de werking op te nemen via de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het IWT. Ook de SERV had argumenten. Die ziet de innovatiecentra als een soort van loket van het IWT. IWT zelf ziet de decretale verankering wel zitten, zelfs als volwaardig alternatief, mits het zelf kan aansturen. Ook de idee van inbedding als provinciale units vindt bij een aantal leden van de raad van bestuur weerklank. De SERV pleit voor structurele financiering en Agoria spreekt zich niet echt uit, maar beklemtoont de nood aan coördinatie door het IWT. Voka vreest dat te veel autonomie zal doen afwijken van de oorspronkelijke bedoeling en is voorstander van de inbedding. Professor Debackere wees dan weer op de mogelijke rechter-en-partijpositie bij inbedding.

De fractie van de spreker vindt decretale verankering niet het meest geschikte spoor. Continuïteit hangt voor zijn fractie af van structurele financiering. Een rechter-en-partijvisie volgt het lid niet. De innovatiecentra begeleiden bedrijven bij het indienen van een dossier bij het IWT. Ze zijn niet verantwoordelijk voor de inhoud van de projecten.

Er blijkt een ruime vraag te bestaan naar centrale aansturing, naar coördinatie door het IWT. Dat lijkt ook aangewezen, stelt het lid, met het oog op de mogelijke marktverstorende activiteiten waarop de SERV heeft gewezen. Het kan een belangrijk argument zijn voor inbedding in het IWT, maar volgens de minister zou het de mogelijkheid om regionale accenten te leggen beknotten. Voka, Agoria, de VRWI en het IWT spreken dat tegen. Voor de minister is de marktverstoring niet aan de orde omdat de semiprivate actoren ter zake in de raden van bestuur van de innovatiecentra vertegenwoordigd zijn. De hoorzitting met Voka wees uit dat er te weinig sturingsmogelijkheid is en te weinig garantie dat ze de marktverstoring kunnen tegenhouden. Die visie volgt het lid. Waarom houdt de minister vast aan de decretale verankering? De heer Vereeck breekt nogmaals een lans voor de inbedding van de centra als provinciale units in het IWT. Daarom kondigt hij een amendement aan om artikelen 12 en 13 uit het ontwerp van decreet te schrappen.

Het decreet is volgens het lid ook niet rijp. De timing van de decretale verankering zit niet goed want er staat een evaluatie van de innovatiecentra op stapel, bij afloop van de lopende overeenkomsten eind 2014. Hij ziet liever die resultaten afgewacht om dan te oordelen.

Voorts vraagt de heer Vereeck zich af of men niet veeleer moet evolueren in de richting van een uniek bedrijfsloket waar ook in een frontoffice voor het Agentschap Ondernemen is voorzien, samengevoegd met de innovatiecentra. De heer Vereeck betreurt dat die piste niet wordt onderzocht.

Wat met de evenwichtige vertegenwoordiging in de raad van bestuur van het IWT? De academische sector is duidelijk oververtegenwoordigd in een aantal raden van bestuur van het W&I-landschap, en zeker in het IWT. Alle gehoorde actoren hebben zich uitgesproken voor een meer evenwichtige samenstelling richting bedrijfswereld. De fractie van de spreker sluit zich aan bij die vraag. Bij artikel 7 leest de heer Vereeck dat de associaties één extra vertegenwoordiger krijgen in de raad van bestuur van het IWT. Dat versterkt nog de ondervertegenwoordiging van het bedrijfsleven. Waarom doet de minister dat? Ook in dat verband dient de fractie van de spreker nog een minimaal amendement in om het onevenwicht dat in het artikel vervat zit te doen verdwijnen. Het voorstel luidt om het aantal ver-

tegenwoordigers op vijf te houden waardoor een verder onevenwicht voorkomen wordt, maar het bestaande niet wordt opgelost.

Bovendien strekt het amendement ertoe een bijkomende wijziging door te voeren in artikel 7, §3, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid zoals geregeld door het decreet van 21 december 2012. De Vlaamse Regering stelt volgens dat decreet vier bestuurders aan "met voeling met het bedrijfsleven". Het amendement wil dat gewijzigd zien in "uit het bedrijfsleven". Een gelijkaardige wijziging wordt voorgesteld in artikel 45 met betrekking tot de samenstelling van de raad van bestuur van de VRWI.

De strategische innovatieplatformen vloeien voort uit de vaststelling dat er nood zou zijn om in bepaalde lichte structuren het toegepast onderzoek verder te onderbouwen met vraaggedreven basisonderzoek. Die nood staat buiten kijf, stelt het lid. De bestaande lichte structuren laten dat te weinig toe, maar toch heeft de heer Vereeck vragen bij de nood aan bijkomende nieuwe generieke juridische structuren.

Men vreest vooral voor een onnodige toename van de overhead en als gevolg daarvan ook van de inefficiëntie. Het ontwerp van decreet voorziet niet in de concrete oprichting van een nieuwe structuur, maar alleen in de mogelijkheid om dat te doen. Dat kan leiden tot nog meer instellingen in een al bijzonder versnipperd innovatielandschap. Die bezorgdheid spreekt volgens het lid ook uit de diverse adviezen bij het voorontwerp. Dat was de reden voor het verzoek om hoorzittingen. De initiatieven zouden enkel kunnen voortkomen vanuit de bestaande lichte structuren en dat beperkt inderdaad enigszins de wildgroeimogelijkheid, erkent de heer Vereeck. Het zou gaan om een soort van upgrade van de bestaande instelling. De SIP's zijn echter een zwaardere structuur. De meeste lichte structuren hebben onbezoldigde raden van bestuur. In voorliggend geval is er sprake van bezoldigde raden van bestuur en twee regeringscommissarissen die worden aangesteld. Naar verwachting moet men werken conform het Rekendecreet en dus een bedrijfsrevisor aanstellen. Dat alles verhoogt de overhead. Zelfs als het rapport-Soete niet stelt dat er niets mag verdwijnen, dan nog heeft het lid sterk de indruk dat er alleen maar structuren bijkomen.

Is die nieuwe generieke structuur nodig om de tekortkomingen van de bestaande lichte structuren op te heffen? De spreker meent van niet. De lichte structuren doen niet of nauwelijks aan basisonderzoek. De vertegenwoordigers van FISCH schreven dat toe aan het feit dat de overeenkomsten het niet toelaten. Wat belet de minister om die overeenkomsten aan te passen zodat SBO-projecten kunnen opstarten? Sommige lichte structuren hebben wel dergelijke projecten in portefeuille.

Continuïteit is een cruciale factor bij die projecten. Ook dat kan ingevuld worden via structurele financieringsperspectieven op middellange termijn voor het basisonderzoek.

De introductie van de tussenstructuur zou moeten leiden tot vereenvoudiging en moet toelaten bestaande initiatieven te consolideren. De logica begrijpt het lid, maar ook daar rijst de vraag of daarvoor een nieuwe generieke structuur nodig is. Niets belet initiatieven om samen te gaan als dat een voordeel oplevert, stelt het lid. Hij refereert aan VIM en VIL die de raad kregen van het IWT en externe experten om te fusioneren tot één competentiepool. De overheid kent bij zo'n samengaan de middelen toe en kan voorwaarden stellen.

Het lid erkent dat bepaalde initiatieven een sterkere omkadering nodig hebben, zoals voldoende kritische massa en voldoende middelen om resultaten te boeken. Het gaat dan vooral om onderzoeksmiddelen. Het vraaggedreven basisonderzoek gebeurt in principe

aan de kennisinstellingen. Er komen derhalve geen onderzoekers op de loonlijst van de coördinerende structuur. Dat maakt de voorgestelde tussenstructuren overbodig als het toegelaten wordt om de basiswerking van de lichte structuren uit te breiden. Een fusie van twee lichte structuren heeft allicht een iets ruimere omkadering nodig dan de gekende lichte structuren, maar dat is geen probleem voor de heer Vereeck en het betekent zelfs een besparing, stelt hij.

De heer Vereeck noemt het naar aanleiding van de hoorzittingen essentieel de werkwijze van de lichte structuren in vraag te stellen. Is het wel wenselijk alles in te passen in generieke structuren? Zijn meer maatwerk of fusies inderdaad geen betere oplossing dan nieuwe generieke structuren? De eerder vermelde voorstellen kunnen geleidelijk ingevoerd worden, zonder dat het via zwaardere tussenstructuren hoeft. In het laatste memorandum 2014-2019 pleit de VRWI al voor aanpassingen voor lichte structuren die willen evolueren naar andere opdrachten, en dat met duidelijke criteria en voorwaarden. Agoria oppert dat de bestaande lichte structuren niet werkzaam blijken voor grote initiatieven. Dat houdt verband met de vele verplichtingen inzake opvolging en rapportering die heel wat mankracht vergen. Met de nieuwe structuren verandert in dat opzicht niets. In hoeverre is die nieuwe structuur dan beter geschikt voor grote projecten, wil het lid weten. Hoe staat de minister tegenover de opmerkingen van Agoria en SERV over de zware procedures voor projecten van toegepast onderzoek? Is er nog marge voor verbetering?

De heer Vereeck is overtuigd van de noden die in het ontwerp van decreet worden geschetst maar niet van de oplossingen. Hij ziet meer heil in de geleidelijke uitbreiding van de lichte structuren naargelang van de noden, en dat volgens duidelijke criteria. Zijn fractie zal een alternatieve visie uitwerken in een voorstel van resolutie. De fractie kan niet instemmen met de bepalingen van het ontwerp van decreet inzake de initiatieven van strategisch belang en heeft grote vragen bij de wenselijkheid om nieuwe structuren te verankeren terwijl bij de SERV onderzoek loopt naar de bestaande innovatiestructuren. Ook de VRWI moet zich nog uitspreken. De heer Vereeck deelt de kritiek van de VRWI dat de volgorde der dingen niet klopt: de structuren worden verankerd en dan pas volgt de conceptnota met de uitwerking om pas daarna het advies van de VRWI te vragen. De fractie van de heer Vereeck vraagt om de stemming in de commissie uit te stellen zodat men kennis kan nemen van de opmerkingen van de VRWI, het belangrijkste adviesorgaan in het W&I-landschap, over de conceptnota.

Mevrouw *Güler Turan* stelt dat wat voorligt verscheidene keren is besproken met de stakeholders en goed onderbouwd is. De voorgestelde decretale verankering vindt het lid noodzakelijk. Naar aanleiding van de besprekingen en adviezen zijn er wel vragen gerezen, erkent het lid, niet in het minst dank zij de actieve betrokkenheid van de heer Vereeck. Dat wordt wel degelijk gewaardeerd, stelt mevrouw Turan.

Een van de dingen die telkens terugkeren in het betoog van de heer Vereeck, zijn de lichte structuren, die genoeg moeten werken of zouden moeten omvormen tot de bouwblokken zoals Voka die vooropstelt. Het lid wil dan ook graag weten wat haar collega precies wil. Bij een vorige gelegenheid had hij het over de innovatiecentra die provinciaal geregeld zijn en niet goed gecoördineerd omdat er geen goed overkoepelend orgaan is. Dan weer vraagt hij de SERV of de regionale accenten wel voldoende kunnen worden gelegd.

Mevrouw Turan is van oordeel dat wat voorligt – de innovatiecentra met daarboven het IWT als goede coördinator en waarmee er een goede samenwerking, geregeld overleg en informatie-uitwisseling is – de nadruk op eigen accenten voor de innovatiecentra mogelijk maakt. Iedereen erkent de nood om aan gericht basisonderzoek te doen. Het bouwblokkenconcept zou volgens het lid de versnippering absoluut in de hand werken. Een te grote ad-hocregeling lijkt haar niet aangewezen.

De upgrade van de lichte structuren – en dus geen nieuwe structuren als zodanig – is ook volgens professor Debackere noodzakelijk om een middellange en iets langere termijnfinanciering te kunnen uitwerken. Mevrouw Turan acht wat voorligt dan ook absoluut noodzakelijk en blijkgevend van begrip voor een behoefte vanuit de sector. Haar fractie zal het ontwerp van decreet dan ook goedkeuren.

De heer *Lode Vereeck* herhaalt dat wat een upgrade wordt genoemd een aanzienlijke overhead zal meebrengen. Die is niet nodig. Het gaat wel degelijk om een tussenstructuur tussen SOC en lichte structuur. Er zijn slechts kleine aanpassingen nodig om continu financiering te garanderen en SBO mogelijk te maken.

De heer *Matthias Diependaele* begint met het aangeven welke punten zijn fractie kan steunen: de bepalingen rond convenants en beheersovereenkomsten, terminologie die gelijkgeschakeld wordt, generieke bepalingen inzake gender.

Op vier punten gaat hij graag nog nader in. Wat de innovatiecentra aangaat, is hij niet ongevoelig voor de argumenten die de heer Vereeck aanhaalt. Een structuur uittekenen brengt evenwel altijd voor- en nadelen mee. Het lid wil in deze toch de keuze maken voor wat in het decreet staat: dubbel werken maakt het gemakkelijker om bedrijven toe te leiden naar het IWT. Dat kan via een aanzuigeffect vanuit IWT, met pullfactoren, en dat wordt mogelijk met regionale poten in de provincies. De drempel voor bedrijven wordt echter veel meer verlaagd door de innovatiecentra zelfstandig te laten opereren, ook vanuit regionale invalshoek. Dan krijgt men bovendien ook nog een pushfactor vanuit de regio zelf.

In juridische kringen is er zoiets als een ‘Chinesewallsysteem’ dat rechter-en-partijsituaties moet voorkomen binnen advocatenkantoren. Bij de overheid moet het te allen prijze worden vermeden, zelfs de schijn ervan. Onafhankelijke werking garandeert dat.

Het VRWI-probleem snapt het lid niet. Hij begrijpt vooral ook niet waarom men zelf niet wacht op de evaluatie van de SERV vooraleer zeer drastische maatregelen te nemen. Kan de minister ter zake ingrijpen? Er is duidelijk bemiddeling nodig, stelt het lid, die meent dat er meer speelt dan wat veruitwendigd wordt. Hij krijgt de indruk dat er een spelletje ‘wij of zij’ wordt gespeeld. De bedrijfswereld wil – volgens de heer Diependaele wel terecht – meer vertegenwoordiging, met het oog op de vraaggedrevenheid. Hij houdt zijn basisconclusie ter zake open.

Met de SIP’s is zijn fractie niet meteen gelukkig, maar men ziet wel de noodzaak ervan in. De heer Diependaele wil liever het innovatie-instrumentarium afgebouwd en vereenvoudigd zien, transparanter, efficiënter en slagkrachtiger. De heer Diependaele stelt dat men er ook niet onderuit kan dat het een complex gegeven is en dat de overheid daaraan tegemoet dient te komen. De SIP’s doen dat, al gaat het inderdaad niet om een nieuwe structuur, maar veeleer om een nieuw financieringsinstrument. Hij is vooral blij met de erkenning vanuit het bedrijfsleven dat basisonderzoek wel degelijk fundamenteel een meerwaarde heeft op de lange termijn. Het innovatie-instrumentarium moet gericht zijn op economische valorisatie en meerwaarde en dus vraaggestuurd, maar dat betekent niet dat er geen fundamenteel onderzoek kan gebeuren. Die erkenning vindt het lid een gigantische stap voorwaarts. Hij herhaalt dat de SIP’s wel degelijk stoelen op de lichte structuren waaraan een dimensie wordt toegevoegd. Geen echt nieuwe structuren dus.

De heer *Robrecht Bothuyne* stelt dat zijn fractie het ontwerp van decreet zal steunen omdat het een aantal zaken verankert die van onderuit zijn gegroeid. Hij verwijst naar FISCH dat een algemeen gesteund initiatief is. De upgrade is daar verdiend, zonder dat het een

verzwaring van de bestaande structuren hoeft te betekenen. Het impliceert wel meer kansen voor initiatieven die van onderuit groeien.

Zo ook de innovatiecentra die op een dergelijke manier zijn ontstaan en intussen actief zijn in alle provincies. De evaluatie lijkt algemeen positief tot zeer positief. Ze hebben een plaats verworven in het innovatielandschap, bereiken vooral kmo's die voordien niet werden bereikt, en werken goed samen met het IWT. Dat is cruciaal, zo bevestigt iedereen. De innovatiecentra weghalen uit de provinciale verankering en ze inbrengen in de grote structuur van het IWT of ze te laten fusioneren met het Agentschap Ondernemen, lijkt het lid een slecht idee. Hij oppert dat al die actoren binnen een netwerkconcept moeten samenwerken. Dat er sprake zou zijn van concurrentieproblemen met semiprivate initiatieven brengt de spreker alleen tot de conclusie dat men ervoor moet zorgen dat de eigen vertegenwoordigers in de raden van bestuur de aansturing van die provinciale innovatiecentra meer ter harte moeten nemen dan al het geval is.

De discussie tussen SERV en VRWI is oud. Het lid betreurt dat ze zo is geëscaleerd. Hij acht het noodzakelijk dat er overleg tot stand komt tussen beide instellingen. De minister kan daarin bemiddelen in overleg met minister Bourgeois.

Minister *Ingrid Lieten* zegt verheugd te zijn dat de bekommernis over de vertegenwoordiging van de SERV in de VRWI gedeeld wordt op alle banken. De minister heeft zich tot nog toe verzet tegen het voorstel van de SERV om geen vertegenwoordigers meer aan te wijzen in de VRWI, omdat ze meerwaarde ziet in de output die men samen wil bewerkstelligen. Het rapport van het IMF wijst uit dat Vlaanderen nog echt met de innovatieparadox kampt. Er zijn fantastische internationaal excellente wetenschappers, maar de kmo's brengen onvoldoende snel innovatieve producten en diensten op de markt. Die kloof is cultureel, administratief en nog op andere vlakken voelbaar en moet gedicht worden. De minister heeft alvast het initiatief genomen om een onderhoud met de SERV te regelen. Gesterkt door wat ze tijdens deze bespreking heeft gehoord, zal ze de SERV vragen om zijn standpunt te herzien.

De minister begrijpt ook niet meer welk organisatiemodel hij dan wel wil. Zelf is ze fervent voorstander van een model dat erop gericht is met alle partners in de samenleving iets op te bouwen. Vlaanderen heeft jaren geleden al expliciet gekozen voor een participatief model. In de overheid en de overheidgerelateerde instellingen zitten dan zo veel als mogelijk de stakeholders mee aan het stuur. Zo is heel wat verbetering opgetreden. Als sommige stakeholders zichzelf plots weer aan de zijlijn zetten, om te kunnen evalueren en beoordelen maar zonder te participeren, dan verlaat men dat model. Of streeft men een model na waarin bepaalde vormen van dienstverlening worden uitbesteed aan de actoren, vraagt de minister zich af. De taakstellingen worden dan aan de stakeholders gegeven om uit te voeren. Dat brengt volgens haar de verzuiling weer heel dichtbij. De minister betreurt die evolutie en doet haar uiterste best om de situatie te keren.

De ordening en organisatieprofessionaliteit van het innovatielandschap is een permanent gegeven. Men streeft bepaalde verschillende doelstellingen na, die soms tegenovergesteld zijn aan elkaar. Soms moet er gekozen worden welke doelstelling dan prevaleert en welke ondergeschikt wordt. Enerzijds wil men zoveel als mogelijk wat er georganiseerd wordt vanuit het beleid enten op de vraag vanuit de respectievelijke sectoren: dat is vraaggericht werken. Dat doortrekken tot in het oneindige, zorgt ervoor dat er een landschap ontstaat dat bijzonder ad hoc functioneert. Dat maakt wel dat de doelstellingen van transparantie en uniformiteit niet meer gehaald worden. De minister zet steevast in op het verenigen van doelstellingen in de mate van het mogelijke. Dat impliceert keuzes, zoals voor de innova-

tiecentra is gebeurd met de lokale verankering en participatie van de stakeholders, maar dan op uniforme wijze. De decretale verankering biedt dat uniforme kader.

Ook de discussie over de SIP's beantwoordt aan dat principe. Er is vraag vanuit het bedrijfsleven waarop men een antwoord probeert te bieden. Men wil dat zo min mogelijk ad hoc doen met een uitzondering voor FISCH en misschien nog één voor andere sectoren. Er wordt wel een kader gecreëerd waarin iedereen die dat wenst een upgrade kan doen. Het beleidskader is duidelijk uitgeschreven en goedgekeurd binnen de Vlaamse Regering. Er is uitdrukkelijk in voorzien dat het niet kan gaan over een verdere inflatie aan structuren maar wel een doorgroeien van bestaande structuren. Ook daarin zijn luisteren naar noden en een structurele aanpak met de nodige flexibiliteit verenigd, stelt de minister.

Hoe kunnen verschillende waarden met elkaar verenigd worden? Ten eerste deelt iedereen de waarde transparantie. Er moet voldoende rapportering en duidelijkheid zijn. Er wordt met overheidsgeld gewerkt, dus is verantwoording en transparantie over de besteding vanzelfsprekend. Tegelijk moet men aanvaarden dat een grotere continuïteit qua financiering ook een grotere verantwoordingsplicht vereist. Dan moet er een revisor benoemd worden. De minister vindt dat men dat bezwaarlijk onder overdreven stijging van de overhead kan klasseren.

Over de samenstelling van de raad van bestuur van de VRWI en het IWT vindt de minister de stellingen van de heer Vereeck vooral tegenstrijdig. Enerzijds vindt hij dat de leden van de raad van bestuur het advies van de Inspectie van Financiën moeten volgen en dat voor alle bestaande structuren de raden van bestuur moeten inkrimpen. Anderzijds stelt het lid voor om aan de raad van bestuur van het IWT drie mensen toe te voegen. Er is uiteindelijk voor geopteerd, op specifieke vraag van de hogescholen, de mandaten bij IWT slechts met één unit uit te breiden. De minister heeft lange tijd geprobeerd met de associaties af te spreken om binnen hun delegatie één vertegenwoordiger van de hogescholen aan te wijzen. Dat bleek moeilijk en niemand wilde de vertegenwoordiging van de universiteit opgeven. Eén vertegenwoordiger toevoegen van de hogescholen maakt dat de laagdrempeligheid voor kmo's naar hogescholen voor zeer toegepast onderzoek bewaard blijft. De stem en positie van de hogescholen ter zake in het innovatielandschap wordt daardoor ook gevrijwaard.

Alleen in die zin is een toegeving gedaan. Voor het overige is men tegemoetgekomen aan het advies van de Inspectie van Financiën. Er is wel afgesproken om niet meteen in alle bestaande structuren de samenstelling van de raad van bestuur aan te passen. Die structuren en evenwichten zijn gegroeid van op het terrein. Er is beslist om elk moment in de toekomst dat zich daartoe leent, aan te grijpen voor verandering. Dat behelst gewoon een pragmatische aanpak, stelt de minister, en verandert niets aan de output die door iedereen gezocht wordt, met name meer innovatie. De minister van Begroting heeft zich daarmee akkoord verklaard.

Minister Lieten wil het ontwerp van decreet behouden zoals ingediend en belooft terug te koppelen naar de commissie over het gesprek met de SERV.

Tijdens de vergadering van 27 maart 2014 verklaart de minister dat zij contact heeft gehad met de SERV. Er is een gedachtewisseling geweest, maar de discussie is nog niet afgerond. In de visie van de voorzitter van de SERV moeten de wetenschappers zich inplooien in de werking van de SERV. De minister heeft erop gewezen dat die mening niet door iedereen wordt gedragen. De VRWI gaat ook over basisonderzoek en het hele wetenschapsbeleid en niet alleen over innovatie en bedrijfsgericht wetenschappelijk onderzoek. De discussie wordt verdergezet en er worden nu geen wijzigingen doorgevoerd. In deze discussie zullen alle partners worden betrokken.

III. RAADPLEGING VAN DE RAAD VAN STATE

De heer *Lode Vereeck* meldt dat er amendementen zijn neergelegd door zijn fractie (*Parl. St.* Vl.Parl. 2013-14, nr. 2423/2). Hij dient een motie in om daarover het advies van de Raad van State te vragen (*Parl.St.* Vl.Parl. 2013-14, nr. 2423/3).

Op 14 maart 2014 heeft de voorzitter van het Vlaams Parlement de afdeling Wetgeving van de Raad van State verzocht om binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over die amendementen.

Het advies werd versterkt op 19 maart 2014 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2013-14, nr. 2423/4). De Raad van State stelde in zijn advies dat "het ontwerp" (bedoeld wordt de amendementen) geen aanleiding tot opmerkingen geeft.

IV. VOORTZETTING VAN DE ALGEMENE BESPREKING

In afwachting van het advies van de Raad van State werd de algemene bespreking opgeschort en voortgezet op 27 maart 2014.

De heer *Lode Vereeck* licht tijdens deze vergadering de amendementen van zijn fractie toe. Hij zegt dat zijn fractie alle bepalingen ondersteunt die tot doel hebben meer consistentie te brengen in de decreetgeving. Het ontwerp van decreet maakt echter een aantal minder goede keuzes. Om daaraan te remediëren werden drie amendementen ingediend.

Amendement nr. 1 gaat over het bestaande onevenwicht in de raad van bestuur van het IWT dat nog versterkt wordt door hetgeen het ontwerp van decreet voorstelt. Er is al een overwicht van de academische vertegenwoordiging in een aantal raden van bestuur en zeker in het IWT. Alle adviezen en instanties vragen een meer evenwichtige samenstelling en dus een groter gewicht voor de bedrijfswereld. In Vlaanderen kampt men met een innovatieparadox. Er is een sterke wetenschappelijke kennis aanwezig, maar die leidt te weinig tot commerciële toepassingen. Er is een probleem met de vermarkting. Er is een sterkere valorisatiereflex nodig. Artikel 7 van het ontwerp van decreet gaat tegen deze vraag in. Het amendement houdt de vertegenwoordigers uit de associaties op vijf. Het werkt het bestaande onevenwicht niet weg. Het amendement dat wordt voorgesteld is een minimum minimorum voor de heer Vereeck. Misschien zou het amendement nog verder moeten gaan. Dat zal politiek wellicht niet haalbaar zijn. Er wordt een bijkomende wijziging doorgevoerd in artikel 7, §3. Het amendement wil de woorden "met voeling met" veranderen in "uit het bedrijfsleven". Het is een gelijkaardige wijziging als door de minister doorgevoerd in artikel 45 van het ontwerp van decreet met betrekking tot de samenstelling van de VRWI.

De heer *Matthias Diependaele* zegt de bekommernis van de heer Vereeck te begrijpen, maar vindt dit een semantische discussie. Het kan perfect gaan om iemand die niet langer actief is in het bedrijfsleven maar wel de nodige inzichten daaruit meeneemt. Men hoeft niet stricto sensu uit het actieve bedrijfsleven te komen om de juiste inzichten te hebben.

Het amendement roept overigens interpretatievragen op. Betekent "uit het bedrijfsleven" dat iemand er nog als bedrijfsleider in actief moet zijn? Is iemand van Voka uit het bedrijfsleven? Hetzelfde probleem geldt ook bij de woorden "met voeling met". Punt blijft dat de voorgestelde aanpassing niet helemaal correct is. Beide omschrijvingen lijken niet te voldoen. Er moet over een betere omschrijving worden nagedacht.

De heer *Lode Vereeck* wil weten of de heer Diependaele dan het amendement wil steunen om het onevenwicht dat nu versterkt wordt, terug te brengen naar het bestaande onevenwicht.

De heer *Matthias Diependaele* verklaart dat hij het amendement niet wil steunen, maar engageert zich om binnen de meerderheid naar een oplossing te zoeken voor de formulering tegen de plenaire vergadering waar het ontwerp van decreet zal worden behandeld.

De heer *Lode Vereeck* verklaart vervolgens dat amendementen nr. 2 en 3 betrekking hebben op de decretale verankering van de innovatiecentra. Deze amendementen strekken ertoe de bepalingen over de innovatiecentra weg te laten, door de artikelen 12 en 13 te schrappen.

De heer Vereeck is voorstander van een structurele ondersteuning van de innovatiecentra maar dan van een structurele financiering los van een decreet. Er is ook een sterke vraag naar een centrale aansturing door onder meer de SERV en Voka. Het levert een bijkomend argument op om de innovatiecentra in te bedden in het IWT. De innovatiecentra worden dan een soort van provinciale units van het IWT. Hij heeft geen enkel advies gevonden dat zich expliciet uitspreekt voor de decretale verankering. Als er een centrale aansturing zou komen, dan moet er wel ruimte blijven voor regionale accenten. De mogelijke rechter-partijproblematiek ervaart hij niet als problematisch. De innovatiecentra stellen een dossier op dat naar het IWT gaat dat in eer en geweten beslist.

De timing is niet ideaal. De innovatiecentra worden einde 2014 geëvalueerd. Het was beter geweest de resultaten van die evaluatie af te wachten. Deze discussie moet in een ruimer kader worden gevoerd. Er moet een uniek bedrijfsloket komen waarbij er een frontoffice is voor het Agentschap Ondernemen.

Verder verklaart de heer Vereeck dat zijn fractie het merendeel van de artikelen zal goedkeuren met uitzondering van de artikelen die de bestaande inefficiënties versterken en de overhead vergroten. De vraag stelt zich of een generieke structuur wel altijd nodig is. Lichte structuren moeten vraaggedreven strategisch basisonderzoek kunnen doen. Sommige doen dit wel, andere weer niet. Dit wordt bepaald door de overeenkomst. De heer Vereeck stelt daarom voor de overeenkomsten van de lichte structuren aan te passen en niet een zoveelste generieke structuur in te voeren. Er komen geen bijkomende onderzoekers door deze tussenstructuur waardoor die eigenlijk overbodig is. Voor sommige instellingen is een lichte structuur misschien niet aangewezen, maar is een generieke structuur dat dan wel? Maatwerk lijkt aangewezen. Hij betwijfelt of dit tot meer versnippering zal leiden, het landschap is immers al heel versnipperd.

De heer Vereeck herinnert er aan dat Agoria stelt dat de lichte structuren niet werkzaam zijn voor grote initiatieven. Dit vloeit vooral voort uit de te volgen procedures die te veel mankracht vergen binnen die lichte structuren. Met de voorgestelde tussenstructuur zullen de projecten toegepast onderzoek geëvalueerd worden door het IWT en gefinancierd via een projectbudget bij het IWT. Er verandert dus niets. De vraag rijst in welke mate de tussenstructuur geschikter zal zijn voor grote projecten. Wat is het standpunt van de minister over de opmerking van Agoria over de procedurelast voor projecten van toegepast onderzoek?

Er komt een studie van de SERV over de innovatiecentra. Hij gaat de wenselijkheid bestuderen van al de mogelijke initiatieven. Het zal interessante inzichten opleveren over de toekomstige financiering. Het SERV-onderzoek kan misschien interessante inzichten geven. Ook de VRWI heeft zich nog niet over de conceptnota uitgesproken. Zou er ook daar niet het best op worden gewacht?

De heer *Matthias Diependaele* blijft bij zijn standpunt dat bij de innovatiecentra push- en pullfactoren nodig zijn. Het IWT moet een sterkere pullfactor hebben waarvoor een ster-

kere link met de innovatiecentra nodig is. Men kan ze niet volledig bij het IWT onderbrengen omdat er ook nog een regionale push nodig is.

Hij gaat helemaal niet akkoord met het standpunt van de heer Vereeck over SIP's. Het is primordiaal dat ondernemingen onderschrijven dat strategisch onderzoek voor hen een meerwaarde betekent. Het alternatief van een bouwstenenmodel, dat Voka voorstelt, levert gegarandeerd meer versnippering op. Hij begrijpt niet dat men tegen de SIP's is wegens de versnippering en dan als alternatief het inbouwen van bouwstenen voorstelt. De oplossing is erger dan het bestaande probleem.

Minister *Ingrid Lieten* verklaart dat de innovatieparadox inderdaad bestaat. Er moeten acties worden ondernomen om het bedrijfsleven en de wetenschappelijke wereld dichter bij elkaar te brengen. Daarin spelen de hogescholen een belangrijke rol. Door onder meer hun laagdrempeligheid zijn zij vaak de eerste stap in de zoektocht van kmo's naar ondersteuning. Het is dan ook belangrijk dat de hogescholen vertegenwoordigd zijn in het IWT.

Bij de innovatiecentra is het belangrijk dat de stakeholders bij het bestuur betrokken worden. Er moet geen administratieve organisatie worden ingebed in het IWT. Het moet lokaal en regionaal worden gestuurd door de stakeholders van de regio. Dit is de beste garantie voor een nauwe betrokkenheid bij de toekomstige klanten en aanvragers.

De financiële zorgen van de innovatiecentra worden opgelost. Er wordt een structurele oplossing geboden voor de projectwerking. De minister begrijpt niet wat het probleem is om de financiering decretaal te regelen.

Er zijn permanent evaluaties. Er is een zelfevaluatie geweest. Er komt nog een nieuwe evaluatie aan. Deze evaluaties helpen om de werking te verbeteren. Ze mogen echter geen uitvlucht zijn om nu niet in een structurele oplossing te voorzien.

De minister meent dat telkens ad-hocoplossingen zoeken, niet tot een transparant landschap zal leiden. Voor de SIP's wordt nu een structureel antwoord geboden. Lichte structuren kunnen ingroeien. Het zal niet tot meer initiatieven leiden. Het zal er alleen toe leiden dat sommige initiatieven andere vormen aannemen en andere financieringsmogelijkheden krijgen. Er komen gemeenschappelijke governanceregels. Dit is belangrijk voor de transparantie en de rapportering. Het aanduiden van een bedrijfsrevisor is geen grote overheadkost. Iedere grote structuur die met belangrijke budgetten omgaat, heeft daar nood en meerwaarde aan. Er zijn mogelijkheden om de procedures voor de SIP's te vereenvoudigen. Er is nu overleg met de structuren om te kijken naar de ervaringen en procedures. De minister steunt de initiatieven die daaruit voortkomen.

De studie van de SERV over het advieslandschap toont aan dat het voor beleidsmakers niet gemakkelijk zal zijn om telkens de adviezen naar waarde te schatten, als organisaties als SERV en VRWI worden losgekoppeld. Het ontwerp van decreet wil een aantal aandachtspunten die in de afgelopen periode in de commissie Economie zijn ingebracht, in uitvoering brengen. Er zullen permanent adviezen blijven komen die toekomstige wijzigingen niet in de weg staan.

V. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1 tot 4

Deze artikelen worden zonder opmerkingen eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 5

Dit artikel wordt aangenomen met 8 stemmen voor en 3 tegen.

Artikel 6

Dit artikel wordt aangenomen met 8 stemmen voor bij 3 onthoudingen

Artikel 7

Amendement nr. 1 van de heer Lode Vereeck en mevrouw Patricia Ceysens strekt ertoe het artikel te vervangen door wat volgt:

“Art. 7. In artikel 7, §3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2012, worden de woorden “met voeling met” vervangen door “uit”.”.

De heer Vereeck heeft dit amendement tijdens de algemene bespreking reeds toegelicht.

Het amendement wordt verworpen met 3 stemmen voor en 8 stemmen tegen.

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 7 stemmen voor, 3 tegen bij 1 onthouding.

Artikel 8 tot 11

Deze artikelen worden zonder opmerkingen eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 12

Amendement nr. 2 van de heer Lode Vereeck en mevrouw Patricia Ceysens strekt ertoe het artikel te schrappen.

De heer Vereeck heeft dit amendement tijdens de algemene bespreking reeds toegelicht.

Het amendement wordt verworpen met 3 stemmen voor en 8 stemmen tegen.

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen voor en 3 stemmen tegen.

Artikel 13

Amendement nr. 3 van de heer Lode Vereeck en mevrouw Patricia Ceysens strekt ertoe het artikel te schrappen.

De heer Vereeck heeft dit amendement tijdens de algemene bespreking reeds toegelicht.

Het amendement wordt verworpen met 3 stemmen voor en 8 stemmen tegen.

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen voor en 3 stemmen tegen.

Artikel 14 tot 44

Deze artikelen worden ongewijzigd eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 45

Dit artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 10 stemmen voor bij 1 onthouding.

Artikel 46 tot 51

Deze artikelen worden ongewijzigd eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 52 tot 63

Deze artikelen worden ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen voor en 3 stemmen tegen.

Artikel 64 tot 111

Deze artikelen worden ongewijzigd eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 112 tot 117

Deze artikelen worden ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen voor bij 3 onthoudingen.

Artikel 118 tot 133

Deze artikelen worden ongewijzigd eenparig aangenomen met 11 stemmen.

VI. EINDSTEMMING

Het ontwerp van decreet wordt ten slotte ongewijzigd aangenomen met 7 stemmen voor en 3 stemmen tegen.

Patricia CEYSENS,
voorzitter

Güler TURAN
Matthias DIEPENDAELE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BOF	Bijzonder Onderzoeksfonds
ECOOM	Expertisecentrum O&O Monitoring
FISCH	Flanders Innovation Hub for Sustainable Chemistry
FTI	Flanders Technology International
FWO	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen
IMF	International Monetary Fund
IOF	Industrieel Onderzoeksfonds
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
kmo	kleine of middelgrote onderneming
KVAB	Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten
SBO	Strategisch Basisonderzoek
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIP	strategisch innovatieplatform
SOC	strategisch onderzoekscentrum
VABB	Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand
VIL	Vlaams Instituut voor de Logistiek
VIM	Vlaams Instituut voor Mobiliteit
VLIZ	Vlaams Instituut voor de Zee
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
W&I	wetenschap en innovatie